

Kursbeskrivning: Narkotika och kontrollpolitik, avancerad nivå (7,5 hp)

VT-19

Kursansvarig: Johan Edman

Lärare: Börje Olsson, Johan Edman, Josefin Månson och Filip Roumeliotis

Kurslitteratur

Obligatorisk kurslitteratur

Albee, G. W. (1996). "Revolutions and counterrevolutions in prevention". *American Psychologist*, Vol. 51, No. 11.

Edman, J. (2013). "The ideological drug problem". *Drugs and Alcohol Today*, Vol. 13, No. 1.

Edman, J. (2019). "The war on good research: Debating research ethics and methods on the basis of Jay Levy's 'The war on people who use drugs: The harms of Sweden's aim for a drug-free society' (Routledge, 2017)", *Nordic Studies on Alcohol and Drugs*, kommande.

Eriksson, L. & J. Edman (2017). "Knowledge, values, and needle exchange programs in Sweden". *Contemporary Drug Problems*, Vol. 44, No. 2.

Goldberg, T. (2004). "The evolution of Swedish drug policy". *Journal of Drug Issues*, pp. 551–577.

Lenke, L. & B. Olsson, B. (2002). "Swedish drug policy in the twenty-first century. A policy model going astray". *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, July 2002.

Månsson, J. & M. Ekendahl (2015). "Protecting prohibition: the role of Swedish information symposia in keeping cannabis a high-profile problem. *Contemporary Drug Problems*, Vol. 42, No. 3.

Olsson, B. (red.) (2011). *Narkotika – om problem och politik*. Stockholm: Norstedts Juridik.

Roumeliotis, F. (2014). "Drug prevention, politics and knowledge: Ideology in the making". *Addiction Research and Theory*, Vol. 22, No. 4.

Roumeliotis, F. (2016). *Ideological closure: drug prevention in a post-political society* (sid. 15–19). Stockholm: Stockholm University.

Tham, H. (1992). "Narkotikakontroll som nationellt projekt". *Nordisk Alkoholtidskrift*, Vol. 9, No. 2.

Referenslitteratur

Bejerot, N., Hartelius, J. (1984) Missbruk och motåtgärder. Ordfronts förlag, Stockholm. PDF-version:

<http://www.nilsbejerot.se/atgarder.pdf>

Folkhälsoinstitutet (red. Andreasson, S.) (2008) Narkotikan i Sverige. Statens Folkhälsoinstitut, Östersund. PDF-version: http://www.fhi.se/PageFiles/3410/R200823_Narkotikaskrift.pdf

Olsson, B. (2009) Dressed for Success? A critical review of "Sweden's Successful Drug Policy: A Review of the Evidence" (UNODC, 2007). Paper to be presented at the Third ISSDP Conference in Vienna, March, 2009.

Stevens, A. (2011). Drugs, crime and public health. The political economy of drug policy. Oxon: Routledge.

UNODC - United Nations Office on Drugs and Crime (2007) Sweden's Successful Drug Policy: A Review of the Evidence. PDF-version:

http://www.unodc.org/pdf/research/Swedish_drug_control.pdf

Därtill kan max 125 sidor litteratur tillkomma.

Allmänt om kursen

Narkotika och narkotikapolitik väcker känslor. Få politikområden har under så lång tid vållat så hårda strider som frågan om hur vi ska lösa narkotikaproblemen. Vid mitten av 1980-talet "segrade" den linje som förespråkade ett narkotikafritt samhälle och som anbefallde mycket strikta medel för att nå dit. Sverige har sedan dess konsekvent betraktat narkotikan som ett mycket allvarligt problem och antagit en internationellt sett mycket repressiv hållning och satsat mycket stora resurser för att nå det högt uppsatta målet. Rättssystemet och den allmänna kontrollpolitiken har tilldelats en helt central roll i detta arbete. Efter femtio år står det nu klart att hoppet om att genom dessa satsningar skapa det narkotikafria samhället kommit på skam. Vad har hänt? Hur ser situationen ut idag? Vilka utmaningar står vi inför och vilka alternativ har vi för att möta de framtida utmaningarna? Detta är några av de centrala frågor som kommer att behandlas i kursen där narkotikan som problem och politik granskas och sätts i ett samhällsvetenskapligt och kontrollpolitiskt perspektiv.

Kursens upplägg och innehåll

Kursen är på 7,5 högskolepoäng vilket motsvarar 5 veckors heltidsstudier. Den innehåller 5 föreläsningar och 3 seminarier. Mellan undervisningstillfällena förväntas ni individuellt, förutom att läsa kurslitteratur, också att skriftlig kort (2-3 sidor) diskutera ett av de teman som respektive föreläsare lämnar ut (alltså 4 skriftliga inlämningsuppgifter). Avslutningsvis ska ett individuellt paper på cirka 10-15 sidor författas utifrån ett tema valt i samråd med föreläsarna. Förslag på teman till detta paper kommer att lämnas ut, men egna förslag är också välkomna.

Undervisningsformer

Kursen innehåller föreläsningar och aktiva seminarier. På seminarierna kommer såväl de olika inlämningsuppgifterna som papers att diskuteras. Samtliga föreläsningar och seminarier är obligatoriska.

Kursen tar upp följande moment

- Det svenska narkotikaproblemet framväxt, grundläggande uppfattningar och problemdefinitioner.
- Den restriktiva svenska narkotikapolitiken – tankar och teorier bakom, politikens utformning och utveckling, kontrollpolitikens roll samt effekter/konsekvenser av politiken.
- Den svenska cannabispolitiken i en omvärld som förhåller sig alltmer liberalt och normaliserat till substansen.
- Narkotikaproblemet ideologiska dimension under fyra årtionden. Med exempel hämtade från bl.a. utredningsväsendet, riksdagsdiskussionen och den byråkratiska handläggningen av narkomanvården visas hur ideologiskt färgade föreställningar om social problematik har format bilden av narkotikaproblemet och hur detta har förändrats över åren.

- Hur narkotika konstruerats som ett politiskt problem samt kunskapssträvandena inom preventionsfältet under de senaste fyra decennierna.

Examination

Kursen examineras genom: 1) inlämnandet av fyra individuella korta skriftliga reflexioner kring föreläsningarna (2-3 sidor): 2) författandet av ett individuellt paper (ca 10-15 sidor) där ett valt tema i anslutning till kursen analyseras och diskuteras.

Frånvaro

Är du frånvarande vid någon av föreläsningarna ska två av de inlämningsuppgifter som relaterar till föreläsningen skrivas och lämnas in.

Är du frånvarande på något av seminarierna, kommer du efter kursens slut få göra en muntlig examination på de moment seminariet behandlat.

Vad händer om man inte blir godkänd?

De kortare inlämningsuppgifterna lämnas successivt in och en gemensam diskussion av dem kommer att hållas under seminarium 1. Om någon av uppgifterna inte är godkänd får du en chans att komplettera den. Kompletteringen ska vara inlämnad före sista seminarietillfället.

Om ditt paper inte blir godkänt finns två alternativ. Om det är svårt på ett avgränsat område får du ett Fx i betyg och du kan då göra en komplettering, vilken ska vara inlämnad senast tre veckor efter att betyget meddelats. Om betyget är F kommer du att få skriva en ny uppgift som lämnas in vid nästa tentamenstillfälle, vilket brukar vara vid terminens slut.

Lärandemål

Efter kursen förväntas du kunna:

- Beskriva: Grunddragen i den svenska narkotikapolitikens uppbyggnad och utveckling samt de vård- och kontrollpolitiska inslagens roll i denna.
- Applicera: Teoretiska förklaringar till narkotikan som samhällsproblem.
- Analysera: Hur och på vilka grunder den svenska narkotikapolitiken utformats och utvecklats samt vilka effekter - positiva såväl som negativa - de olika narkotikapolitiska åtgärderna haft.

Betygskriterier

Betygsättning sker enligt sjugradig målrelaterad betygsskala:

- A = Utmärkt
- B = Mycket bra
- C = Bra
- D = Tillfredsställande
- E = Tillräckligt
- Fx = Otillräckligt
- F = Helt otillräckligt

A

Kursens empiriska innehåll: Ha tillgodogjort sig kursens samtliga moment på ett fullödigt sätt och på basis av denna kunskap kunna kontextualisera och kritiskt granska den svenska narkotikapolitiken på ett självständigt och analytiskt sätt.

Reflektion: Relevanta kopplingar till kurslitteraturen görs på ett utförligt sätt samtidigt som den uttömmande, självständigt och analytiskt diskuteras och problematiseras ur olika perspektiv.

Analys av narkotikapolitiska frågeställningar: Problemformuleringen är stringent beskriven och syfte och frågeställningarna är relevanta och välformulerade. Problemformuleringen relateras till relevant litteratur vars resonemang kritiskt granskas och utvecklas.

C

Kursens empiriska innehåll: Ha tillgodogjort sig kursens samtliga moment på ett tillfredsställande sätt och på basis av denna kunskap kunna diskutera den svenska narkotikapolitiken på ett självständigt och analytiskt sätt.

Reflektion: Relevanta kopplingar till kurslitteraturen görs samtidigt som den diskuteras och problematiseras ur olika synvinklar.

Analys av narkotikapolitiska frågeställningar: Problemformuleringen är tydligt beskriven och syfte och frågeställningarna är relevanta. Problemformuleringen relateras till relevant litteratur vars resonemang granskas på olika sätt.

E

Kursens empiriska innehåll: Ha tillgodogjort sig kursens samtliga moment på ett övergripande sätt och på basis av denna kunskap kunna föra en diskussion av den svenska narkotikapolitiken.

Reflektion: Tillfredsställande kopplingar till kurslitteraturen görs och diskuteras på ett rimligt sätt.

Analys av narkotikapolitiska frågeställningar: Problemformuleringen, syfte och frågeställningarna är tydligt beskrivna. Problemformuleringen relateras till relevant litteratur vars resonemang diskuteras på ett rimligt sätt.

Fx

Kursens empiriska innehåll: Har endast tillgodogjort sig delar av kursens olika moment på ett tillfredsställande sätt och på ett bristfälligt sätt diskuterat den svenska narkotikapolitiken.

Reflektion: Kopplingarna till kurslitteraturen är bristfälliga och diskussionen av litteraturen är otydlig.

Analys av narkotikapolitiska frågeställningar: Problemformuleringen, syfte och frågeställningarna är otillfredsställande beskrivna. Problemformuleringen är otillfredsställande relaterad till relevant litteratur vars resonemang diskuteras på ett tveksamt sätt.

F

Kursens empiriska innehåll: Har inte tillgodogjort sig kursens olika moment på ett tillfredsställande sätt och på ett mycket bristfälligt sätt diskuterat den svenska narkotikapolitiken.

Reflektion: Inga eller mycket bristfälliga kopplingar till kurslitteraturen och en mycket otillfredsställande diskussion av den.

Analys av narkotikapolitiska frågeställningar: Problemformulering, syfte och frågeställningar saknas eller är mycket otillfredsställande beskrivna. Inga eller mycket tveksamma kopplingar till relevant litteratur vars resonemang inte diskuteras tillfredsställande.

Övrigt

För att inlämningsuppgifter och papers ska kunna godkännas krävs att de är skrivna på ett korrekt språk och att de följer formalia! OBS! att samtliga referenser ska vara sidangivna, även då det inte är citat!

För att uppnå betyget D (på en bedömningsgrund) krävs att alla kriterier för E är uppfyllda och att några kriterier, men inte alla, för C är uppfyllda. Motsvarande gäller för B, där alla kriterier för C och några för A måste vara uppfyllda.

Schema

Lärare: Börje Olsson (BO), Johan Edman (JE), Josefin Månsson (JM) och Filip Roumeliotis (FR).

Lokal: All undervisning (både föreläsningar och seminarier) äger rum i C603, sammanträdesrummet på Kriminologiska institutionens lokaler på plan 6 i C-huset.

<u>Dag</u>	<u>Datum</u>	<u>Tid</u>	<u>Innehåll</u>
Tor	21/2	10-12	Föreläsning 1, Introduktion, kursupplägg, det svenska narkotikaproblemets framväxt (BO)
Tis	26/2	10-12	Föreläsning 2, Den restriktiva svenska narkotikapolitikens framväxt och utformning (BO)
Tor	28/2	10-12	Föreläsning 3, Cannabis i Sverige (JM)
Tis	5/3	10-12	Föreläsning 4, Narkotikaproblemets ideologiska dimension (JE)
Fre	8/3	10-12	Föreläsning 5, Synen på och kunskapssträvanden inom preventionsfältet

(FR)

Fre	15/3	15:00	Samtliga fyra inlämningsuppgifter ska vara inlagda i Mondo
Ons	20/3	10-12	Seminarium 1, Genomgång och diskussion av inlämningsuppgifterna till föreläsning 1, 2 och 3 (JE)
Tor	21/3	10-12	Seminarium 2, Genomgång och diskussion av inlämningsuppgifterna till föreläsning föreläsning 4 och 5 (FR)
Mån	25/3	17:00	Papers ska vara inlagda i Mondo

Läsanvisningar

F1 Introduktion, kursupplägg, det svenska narkotikaproblemets framväxt

Kursbeskrivningen

Olsson (red.). (2011), kapitel 1 och 2

F 2 Den restriktiva svenska narkotikapolitikens framväxt och utformning

Olsson (red.). (2011), kapitel 10

Lenke, Olsson. (2002), sid. 64-79

Goldberg. (2004), sid. 551-577

F 3 Cannabis i Sverige: att legitimera en förbudspolitik i en alltmer liberal omvärld

Föreläsningen behandlar hur professionella policyaktörer försvarar och legitimerar den svenska cannabispolitiken i en omvärld som förhåller sig alltmer liberalt och normaliserat till substansen.

Månsson, J. & M. Ekendahl (2015). "Protecting prohibition: the role of Swedish information symposia in keeping cannabis a high-profile problem. *Contemporary Drug Problems*, Vol. 42, No. 3.

F 4 Narkotikaproblemet som politiskt slagfält 1960–2000

Föreläsningen behandlar narkotikaproblemet ideologiska dimension under fyra årtionden. Med exempel hämtade från bl.a. utredningsväsendet, riksdagsdiskussionen och den byråkratiska handläggningen av narkomanvården visas hur ideologiskt färgade föreställningar om social problematik har format bilden av narkotikaproblemet och hur detta har förändrats över åren.

Edman, J. (2013). "The ideological drug problem". *Drugs and Alcohol Today*, Vol. 13, No. 1.

Edman, J. (2019). "The war on good research: Debating research ethics and methods on the basis of Jay Levy's 'The war on people who use drugs: The harms of Sweden's aim for a drug-free society' (Routledge, 2017)", *Nordic Studies on Alcohol and Drugs*, kommande.

Eriksson, L. & J. Edman (2017). "Knowledge, values, and needle exchange programs in Sweden". *Contemporary Drug Problems*, Vol. 44, No. 2.

Olsson (red.). (2011), kapitel 6.

Tham, H. (1992). "Narkotikakontroll som nationellt projekt". *Nordisk Alkoholtidskrift*, Vol. 9, No. 2.

F 5 Narkotikaprevention och problemrepresentationer: kunskapssträvanden i ett föränderligt samhälle

Föreläsningen ger en översikt av de förändringar som skett i synen på vad som utgör goda förebyggande insatser, det sätt varpå narkotika konstruerats som ett politiskt problem samt kunskapssträvandena inom preventionsfältet under de senaste fyra decennierna.

Albee, G. W. (1996). "Revolutions and counterrevolutions in prevention". *American Psychologist*, Vol. 51, No. 11.

Olsson (red.). (2011), kapitel 4.

Roumeliotis, F. (2014). "Drug prevention, politics and knowledge: Ideology in the making". *Addiction Research and Theory*, Vol. 22, No. 4.

Roumeliotis, F. (2016). *Ideological closure: drug prevention in a post-political society* (sid. 15–19). Stockholm: Stockholm University.